

РЕШЕНИЕ

№ 1504

гр. Варна, 18.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тони Кръстев

Членове: Десислава Г. Жекова
мл.с. Марина К. Симова

при участието на секретаря Елена Ян. Петрова
като разгледа докладваното от мл.с. Марина К. Симова Въззивно гражданско дело № 20233100501972 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК и е образувано по **въззивна жалба вх.№ 59271/08.08.2023 г.**, подадена от Г. С. С., ЕГН *****, Л. С. С., ЕГН ***** и Ц. Л. С., ЕГН *****, тримата с адрес ****, действащи чрез назначения особен представител адв. П. У.-ВАК, срещу **Решение № 2671/18.07.2023 г.**, постановено по гр.д. № 8646/2022 г. на РС - Варна, 48-ми съдебен състав, с което е прието за установено, че Г. С. С., Л. С. С. и Ц. Л. С. дължат солидарно на Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“ сумата от 3 000 лева, представляваща главница по Договор за кредит № **** г., с нот. заверка на подписите, рег. № **** г., на нотариус П. А., с рег. № 346 на НК, с район на действие РС-Нови Пазар, ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението в съда на 17.03.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, за които суми е издадена Заповед № 1741/21.03.2022 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 3425/2022 г. по описа на ВРС, 48-ми състав.

Във въззивната жалба се излагат доводи за неправилност на обжалваното решение. Въззивниците, чрез назначения особен представител,

навеждат оплакване, че първостепенният съд не е взел отношение по направените в о.с.з от 27.03.2023 г. възражения досежно липсата на достоверна дата в протокол № 8/23.08.2016 г. на УС на „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“, становището на УС относно разрешаването на кредит от 23.08.2016 г. и договора за поръчителство № 1540, сключен към процесния договор за кредит, а така също е пропуснато възражението, че ищецът не е спазил правилата за кредитна дейност, така както изисква чл. 29, ал. 5, т. 7 от устава, което считат за неопровергано. Посочват, че по делото не са събрани доказателства, от които да се установява, че към датата на сключване на договора за кредит – 27.09.2016 г., е имало предварително решение на управителния съвет на кооперацията, както и че ищцовата страна не е установила оспорените протокол и становище на УС да са съставени преди тази дата. Сочат, че макар и реално предоставена, процесната сума следва да се претендира на друго правно основание, тъй като ищцовата страна не е доказала, че договорът е сключен в унисон с предвидените в устава разпоредби. По тези съображения считат, че договорът е нищожен поради противоречие със закона, което влече недействителност и на договора за поръчителство, като акцесорна по характера си сделка, сключен с Л. С. и Ц. С.. Отправят искане за отмяна на обжалваното решение по отношение на жалбоподателите.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е **постъпил отговор на въззивната жалба** от въззиваемата страна Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“, в който излага съображения за неоснователност на жалбата и оспорва наведените от въззивника твърдения. Излага доводи за наличието на валидно възникнало правоотношение, по силата на което претендираната сума се дължи солидарно от ответниците. Отправя искане за потвърждаване на обжалваното решение.

В открито съдебно заседание въззивниците, редовно призовани, чрез назначения особен представител, поддържат въззивната жалба. Въззиваемата страна, също редовно призована, чрез процесуален представител, поддържа отговора, като счита жалбата за неоснователна.

За да се произнесе по подадената жалба, настоящият състав съобрази следното:

Производството пред РС-Варна е образувано по предявен иск, по реда

на чл. 422, ал. 1 от ГПК, с пр. осн. чл. 240 от ЗЗД, депозиран от Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“ срещу Г. С. С., Л. С. С., Ц. Л. С. и И. Ц. Ж. за признаване за установено, че ответниците дължат солидарно на ищеца сумата от 3 000 лева, представляваща главница по Договор за кредит № **** г., с нот. заверка на подписите, рег. № **** г., на нотариус П. А., с рег. № 346 на НК, с район на действие РС-Нови Пазар, ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението в съда на 17.03.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, за които суми е издадена Заповед № 1741/21.03.2022 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 3425/2022 г. по описа на ВРС, 48-ми състав.

В исковата молба се твърди, че между ищеца, в качеството му на заемотател, и Г. С. С., в качеството му на заемател, е сключен Договор за кредит № **** г., с нот. заверка на подписите, рег. № **** г., на нотариус П. А., с рег. № 346 на НК, по силата на който ищецът предоставил на заемателя сумата от 3 000 лева, която последният получил съгласно подписан от него разходен ордер, а останалите трима длъжници – Л. С. С., Ц. Л. С. и И. Ц. Ж., са подписали договора като поръчители. Сумата следвало да се връща на вноски съгласно Погасителен план, неразделна част от договора, като крайният срок за връщане бил 27.09.2021 г.

Излага, че към датата на падежа на задължението – 27.09.2021 г., заемателят не бил върнал предоставената сума, поради което и ищецът подал заявление по реда на чл. 417 от ГПК пред ВРС, по което било образувано ч.гр.д. № 3425/2022 г. и били издадени заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417, т. 3 от ГПК и изпълнителен лист. ЧСИ по образувано изп.д. предоставил пред заповедния съд доказателства за връчването на заповедта при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК, при което на ищеца са дадени указания за предявяване на иск за установяване на вземането си. Отправя искане за приемане за установено спрямо ответниците, че последните му дължат сочената сума.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор от Г. С. С., Л. С. С. и Ц. Л. С., чрез назначения особен представител, в който се излага становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск. Сочи се, че Г. С. не е бил член на Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“ към 27.09.2016 г., когато му е била предоставена сумата от 3 000 лева, и кооперацията не е имала право

да му предоставя заем без предварително решение на управителния си съвет, като в тази връзка се позовава на чл. 26, ал. 3 от ЗК и на чл. 29, ал. 5, т. 1 от устава на кооперацията. В случай, че се установи обратното твърди, че не е било взето предварително решение от управителния съвет за предоставяне на заем на Г. С., така както е предвидено в чл. 29, ал. 5, т. 7 от Устава.

При така изложеното прави възражение за нищожност на договора, тъй като съставлява неразрешена от закона дейност поради противоречие с горепосочените разпоредби. Отбелязва, че при липса на главно задължение следва да отпаднат и акцесорните задължения на поръчителите.

По отношение на претенцията срещу Л. и Ц. С.и прави възражение за нищожност на договора за поръчителство поради неспазване на изискуемата форма. Излага, че за да се счита сключен договорът за поръчителство, той следва да е в писмена форма и не е достатъчно в договора за заем да бъде положен подпис от съгласилите се да бъдат поръчители лица, като бъде посочено, че те полагат подписите си в това качество. Отбелязва, че договорът за поръчителство следва да съдържа съвпадащите насрещни изявления на страните по отношение съществените елементи на договора. В тази връзка липсват изявления на Л. и Ц., с които се задължават в качеството си на поръчители за изплащане на целия размер на кредита и лихвите по него или каквито и да е други уговорки, посредством които ангажиментът им да бъде индивидуализиран в достатъчна степен. Посочва и че те не са подписали погасителния план, неразделна част от договора за заем. Няма и запис на заповед, обезпечена посредством поръчителство съгласно чл. 18 от Договора за заем. Отправят искане за отхвърляне на исковата претенция срещу тях.

Първоинстанционният съд е уважил в цялост така предявения иск, като е приел за установено, че ответниците Г. С. С., Л. С. С., Ц. Л. С. и И. Ц. Ж. дължат солидарно на Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“ сумата от 3 000 лева. Доколкото въззивно обжалване е инициирано единствено от Г. С. С., Л. С. С. и Ц. Л. С., като И. Ц. Ж. не е подала жалба и не е упражнила правото си по чл. 265, ал. 1 от ГПК да се присъедини към подадената от останалите ответници жалба, то първоинстанционното решение е влязло в сила в частта, която касае тази ответница.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, от активно легитимирани лица, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт,

процесуално допустима е и отговаря на останалите съдържателни изисквания на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, поради което и **следва да бъде разгледана по същество.**

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен от посоченото в жалбата.

При така очертания предмет на делото и при осъществяване на проверката по чл. 269 от ГПК, въззивният съд констатира, че обжалваното решение е валидно, постановено в пределите на правораздавателната власт на съда и допустимо, тъй като е постановено при наличието на положителните и липсата на отрицателните процесуални предпоставки, поради което настоящият състав следва да се произнесе по неговата правилност, при съобразяване принципа за ограничен въззив.

Съдът, като съобрази предметните предели на въззивното производство, намира жалбата за неоснователна, като приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Видно е от приложеното ч.гр.д № 3425/2022 г. по описа на ВРС, 48-ми съдебен състав, че в полза на ищеца е издадена заповед № 1741/21.03.2022 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 417, т. 3 от ГПК срещу ответниците за сумата, предмет на установителния иск, която е връчена по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК, като исковата претенция е предявена в срока по чл. 415 от ГПК.

Предявеният иск е с правно основание чл. 240, ал. 1 от ЗЗД, като процесната сума от 3 000 лева се претендира солидарно от ответниците, като получена от главния длъжник въз основа на сключен договор за заем, обезпечен с договор за поръчителство.

За успешното провеждане на този иск ищецът следва да установи наличието на валидно облигационно правоотношение между него и ответните страни, възникнало по силата на сключен договор за заем, обезпечен с договор за поръчителство, вкл. предоставянето на търсената сума на заемателя в претендирания размер, както и настъпването на изискуемостта на вземането.

Направените във въззивната жалба възражения се концентрират до твърдения за нищожност на процесния договор за заем поради противоречието му със закона и устава на кооперацията, съответно за недължимост на търсената сума на това основание.

По делото се установява, че „ВККЧЗС Надежда-96“, чрез М. К. А. – председател на кооперацията (видно от служебно извършена справка в ТР), в качеството си на заемодател, е сключила Договор № ****. с Г. С. С., в качеството му на заемател, като предмет на договора е предоставяне на кредит в размер на 3 000 лева с краен падеж за връщане 27.09.2021 г., като заемателят се е задължил да погаси изцяло кредита до тази дата. За обезпечаване на вземанията по договора е предоставено поръчителство, като лицата поели солидарна отговорност за погасяването на заема са посочени поименно в договора – Л. С. С., Ц. Л. С. и И. Ц. Ж.. Последните са положили подписите си, наред със заемодателя и заемополучателя. Към договора е приложен и погасителен план, видно от който главницата е в размер на 3 000 лева, а крайният падеж за издължаване на вземанията е 27.09.2021 г.

От представения разходен касов ордер № 162/27.09.2016 г. е видно, че „ВККЧЗС Надежда-96“ е предала на Г. С. С. сумата от 3 000 лева, което обстоятелство впрочем не се оспорва от ответниците, като въззивникът изрично заявява в депозираната пред настоящия съд въззивна жалба, че търсената сума му е реално предоставена.

Представен е Договор за поръчителство № 1540, сключен на 27.09.2016 г., между Кооперация „ВККЧЗС Надежда-96“, от една страна, и Л. С. С., Ц. Л. С. и И. Ц. Ж., от друга страна, по силата на който последните са се задължили да отговарят в качеството им на поръчители пред кооперацията за задълженията на Г. С. С. в размер на 3 000 лева, произтичащи от кредитен договор № **** г. Договорът е подписан както от кредитора, така и от поелите солидарна отговорност лица, като по повод оспорване на положените от поръчителите подписи е открито производство по реда на чл. 193 от ГПК, по което посредством назначена СГЕ, е установено, че подписите в договора на Л. и Ц. С.и са положени именно от тези лица. В договора за поръчителство изрично е посочено, че той е неразделна част от кредитния договор, който задължително се подписва от поръчителите затова, че са запознати изцяло с неговите клаузи.

По наведеното оспорване за липса на достоверна дата в процесния договор за поръчителство настоящият състав намира, че в случая следва да се вземе предвид разпоредбата на чл. 180 от ГПК, според която частните документи, подписани от лицата, които са ги издали, съставляват доказателство, че изявленията, които се съдържат в тях, са направени от тези лица. Когато изявленията обхващат датата на документа, тоест когато датата е включена в съдържанието му, всяко от лицата може да опровергава верността ѝ, но в негова тежест ще е да установи действителното време на съставяне. При възражение за антидатиране, посоченият в документа издател не може да се ползва от правилата на чл. 181 от ГПК относно достоверната дата, тъй като нейни адресати са само трети за документа лица. Доколкото в случая се касае за двустранно издаден документ, обективиращ договор за поръчителство, който е подписан от посочените като солидарни длъжници лица, като в хода на процеса не е проведено успешно оспорване на тези подписи, нито е доказано от оспорващите лица, че договорът е съставен на друга дата, то следва извод за неоснователност на така направеното възражение за антидатиране на договора за поръчителство. Настоящият състав намира за нужно да отбележи, че дори да беше проведено успешно доказване от оспорващите страни, че договорът за поръчителство е съставен на по-късна дата, различна от посочената, то това не би довело до отпадане на отговорността по него, доколкото моментът на поемане на задълженията е без значение за съществуването им.

По делото са представени и доказателства досежно проведената вътрешнокооперативна процедура съгласно устава на ищцовата кооперация по приемане на нови членове и отпускане на заеми – Протокол № 8 от 23.08.2016 г. за проведено заседание на УС на „ВККЧЗС Надежда-96“ с дневен ред разглеждане на молби за членство и разглеждане на молби за кредит, на което са разгледани и одобрени молбите на Г. С. в тази връзка и е взето решение за отпускане на кредит за отглеждане на арония в размер на 3 000 лева, обезпечен с поръчителство от Л. С., Ц. С. и И. Ж.; Становище на УС от 23.08.2016 г. относно разрешаване на кредит за отглеждане на арония на Г. С. С. в размер на 3 000 лева, обезпечен с поръчителство; Протокол от годишно отчетно ОС на „ВККЧЗС Надежда-96“, проведено на 11.03.2017 г., на което е утвърден списък с лицата, подали молби за членство, който списък също е представен, наред с актуално извлечение от книгата на член-

кооператорите към 11.03.2017 г., като в тях фигурира лицето Г. С.. Доколкото в чл. 6 и чл. 7 от Устава на кооперацията е предвидено, че нов член се приема по писмена молба на лицето с решение на управителния съвет, като членството възниква от решението на управителния съвет, което впоследствие подлежи на утвърждаване от ОС, може да се направи извод, че Г. С. е придобил качеството на член-кооператор по силата на решението на УС.

Възраженията за антидатиране на Протокол № 8 от 23.08.2016 г. за проведено заседание на УС на „ВККЧЗС Надежда-96“ и Становище на УС от 23.08.2016 г. относно разрешаване на кредит за отглеждане на арония, посредством които въззивниците се домогват да установят, че тези документи са съставени след отпускане на заема, поради което и ищцовата кооперация е нарушила чл. 26, ал. 3 от ЗК и чл. 29, ал. 5, т. 1 от Устава, съгласно които председателят на кооперацията сключва договори за заем с трети лица само след решение на УС, не биха могли да доведат до сочената нищожност на договора поради противоречие със закона и до отпадане на поетото по него задължение за връщане на отпуснатата в заем сума, поради което и безпредметно за настоящото производство е установяването на обстоятелството дали тези документи са съставени преди или след отпускането на заема. Сключването на договор за заем с трето лице – такова, което няма качеството на член-кооператор към момента на сключване на договора, не е обстоятелство, което е от естеството да доведе до нищожност на сключения договор. Решението на УС не е елемент от фактическия състав на договора за заем и няма правно значение за валидността му, а има значение единствено във вътрешните отношения между председателя на кооперацията и самата кооперация, като сключването на такъв договор при липса на решение би имало правно значение единствено за евентуална отговорност за вреди на председателя към кооперацията, от чието име действа.

Тези съображения следва да намерят приложение и по отношение на направеното във въззивната жалба възражение, че ищецът е сключил процесния договор за заем, като не е спазил правилата за кредитна дейност съгласно чл. 29, ал. 5, т. 7 от Устава.

При така изложеното, доколкото по делото безсъмнено се установи, че

„ВККЧЗС Надежда-96“ е предоставила на Г. С. сумата от 3 000 лева по силата на договор за заем, а Л. С., Ц. С. и И. Ж., са се задължили за изплащането ѝ като поръчители, с краен падеж на задължението 27.09.2021 г., като не се доказва връщане на сумата, каквото не се и твърди, то следва извод, че ответниците дължат солидарно на ищеца претендираната сума.

Поради съвпадение в изводите на настоящата инстанция с тези на първоинстанционният съд въззивната жалба се явява неоснователна, като обжалваното решение следва да се потвърди.

По разноските:

Предвид изхода на спора, отправеното искане и представените доказателства въззивниците следва да заплатят на въззиваемата страна сторените пред настоящата инстанция разноски в размер на 300 лева – изплатен депозит за особен представител на въззивниците, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

На осн. чл. 78, ал. 6 от ГПК, въззивниците следва да бъдат осъдени да заплатят в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ОС-Варна дължимата за възивно производство държавна такса в размер на 60 лева.

Мотивиран от горното, съдебният състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 2671/18.07.2023 г., постановено по гр. д. № 8646/2022 г. на РС-Варна, 48-ми съдебен състав, в обжалваната част.

ОСЪЖДА Г. С. С., ЕГН *****, Л. С. С., ЕГН ***** и Ц. Л. С., ЕГН *****, тримата с адрес ****, **ДА ЗАПЛАТЯТ** на Кооперация „ВККЧЗС НАДЕЖДА-96“, ЕИК 110006807, със седалище и адрес на управление гр. Плиска, обл. Шумен, ул. „Г. Ванков“ № 2, сумата от 300 лева (триста лева), представляваща сторени разноски пред въззивната инстанция, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА Г. С. С., ЕГН *****, Л. С. С., ЕГН ***** и Ц. Л. С., ЕГН *****, тримата с адрес ****, **ДА ЗАПЛАТЯТ** в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ОС-Варна сумата от 60 лева (шестдесет лева), представляваща дължима за възивното производство държавна такса, на осн. чл. 78, ал. 6 от ГПК.

Решението не подлежи на касационно обжалване (чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК).

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____